

nyomait az erőd építésekor elplanírozták. Figyelmet érdemel az a kerek alakú gödör, amelyben legalább két ember rendezetlen vázát találtuk. Feltehetőleg a Kr. u. 374 őszén történt szarmata–qvád betörés áldozatainak maradványairól van szó. Ezt a csontok között talált nyolc bronzérem meghatározása döntheti el. Ezeket kívül több 4. századi gödröt, félig a földbe mélyített házrészletet, kis árokszakaszt rögzítettünk.

A fémkeresős felderítésnek köszönhetően mintegy negyven érem került elő, amelyek segíthetik a terület római kori időrendjének további pontosítását.

Egy bőséges kerámiaanyagot adó késő bronzkori objektum jelzi a területen a római kor előtti régészeti korszakok jelenlétét.

A leletanyag az elsődleges feldolgozás után a Magyar Nemzeti Múzeumba kerül végleges elhelyezésre.

Munkatárs: Telekes Katalin Eszter régész. A geodéziai felmérést a KÖSZ Geodéziai Csoportja végezte.

MIKLÓSITY SZŐKE MIHÁLY

431. Ságvár, kolostorrom (KÖH 71315)

(Somogy megye) Kö

A kolostor maradványainak nehezen megközelíthető helyét előzőleg Bakos Péter kereste meg. A lelőhely Ságvár központjától DNY-ra kb. 7 km-re, a közigazgatási határ D-i sarkában, Lulla község D-i végétől K-re 2,4 km-re, az egykori Szent László-puszta helyétől ÉNy-ra 650 m-re van. Déli irányába kinyúló hegynyelv végén találjuk a központi részt, amely megközelítőleg téglalap alakú, mérete kb. 40×27 m. Nagyrészt árok és egyik oldalán külső sánc védte, a felszínen téglatöredékek találhatóak. Észak felé kb. 35 m-re egy derékszögben megtörő árok fogja át a külső terület egy részét. A domb D-i oldala erősen bolygatott. 2010. szeptember 23-án idő hiánya miatt csak a központi részt mértük fel vázlatosan.

NOVÁKI GYULA – BAKOS PÉTER

432. Ságvár, Lyukas-domb (KÖH 48127)

(Somogy megye) Pa

A magyar felső paleolitikum és a késő pleisztocén fontos lelőhelyén a 2010-ben végzett mintavételezés célja a löszben látható vörösbarna „tűzhelyfoltok” laboratóriumi vizsgálata volt – annak érdekében, hogy megtudjuk, valóban a tűz okozta-e ezeket a látható elváltozásokat a löszben.

A lelőhelyen, ugyanúgy mint az utolsó ásatás idején 1957–59-ben, ma is két mélyút megy keresztül. A kisebbik ma nehezen járható a vegetáció miatt. A nagyobbik rendszeresen használt földút. Az 1950-es évekhez képest ma a nagy horhosban futó földút szintje átlagosan 2 m-rel mélyebben található. A régi ásatási szelvények így ma az úthoz képest magasan helyezkednek el, ennek ellenére jól beazonosíthatók.

A mintavétel helyét a nagy horhos D-i falában jól látható vörösbarna elszíneződés, „tűzhely” jelölte ki. Az elszíneződés Gábori Miklós 1957. évi I. szelvényének végétől 17,30 m-re Ny-i irányban található, a mai útfelszíntől 1,60 m magasságban húzódik. Az út lemeledésének peremétől mérve, ami nagyjából az 1950-es útfelszín lehetett, 40 cm mélyen helyezkedik el. Ezt az elszíneződést a 2000-es évek elején Krolopp Endre és Sümegi Pál már mintázta, melynek nyoma látható az útfalban. Eredményüket 2002-ben publikálták.⁸

A mintavétel idejében az útfalat sűrű györkérzet fedte. A mintavétel során először a vékonyabb gyökerektől tisztítottuk meg az útfalat. A vastagabb gyökereket nem érintettük. Az útfalat a mintázandó területen egy vékony, 0,5 cm vastag felület lekaparásával frissítettük meg. Három mintát vettünk: egyet az elszíneződés fölött 10 cm-re, egyet az elszíneződésből, egyet az elszíneződés alatt 10 cm-re. A mintavétel melletti kivájt mélyedésben jól kivehetően faszéndarabkák is látszódtak. A mintavétel után a területet érintetlenül hagytuk.

LENGYEL GYÖRGY

433. Sárbogárd, Bolondvár (KÖH 22180)

(Fejér megye) B

A közismert bronzkori földvárat 2010. március 21-én mértük fel a feleségemmel. A terület sok helyen erősen bolygatott, de az árkok, sáncok, peremek jól követhetők voltak. A bolygatások miatt csak ezek (kis részben rekonstruált) vonalát mértük. A szintvonalakat az 1:10 000-es térképről vettük át. A légi felvételen látható betemetett külső árok kezdetét sikerült megállapítani.

Munkatársak: Jakab József és Szabó Tibor.

NOVÁKI GYULA

434. Sármellék, Pálffy-birtok (Zala megye) U, Ró

2010 februárjában terepbejárást végeztünk Sármellék és Zalavár külterületén, a volt szovjet katonai repülőtér területén és környezetében a tervezett kármentesítést megelőző hatástanulmány részeként. A bozóttal sűrűn benőtt, részben beépített repülőtér területén viszonylag kevés lehetőségünk nyílt a vizsgálódásra, de végigjártuk a repülőtér határain lévő szántott területet is.

Sármellék területén két újabb lelőhelyet sikerült azonosítanunk: *Pálffy-birtok I. és II.* (KÖH 73207, 73209). Az egykori katonai repülőtértől É-ra, Sármelléktől DNY-ra emelkedő domboldalon DK-i irányba tartó vízfolyás É-i és DNY-i oldalán újkőkori, őskori és római kori leleteket találtunk.

STIBRÁNYI MÁTÉ

⁸ KROLOPP E.–SÜMEGI P.: A ságvári lösz rétegsor csigafaunája. *Malakológiai Tájékoztató* 20 (2002) 7–14.